

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2005.gada 6.jūlija
rīkojumu Nr. 505

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0317

**Profesija Lokmetinātājs metināšanā ar automātiskām
iekārtām**

Kvalifikācijas līmenis 2

**Nodarbinātības apraksts Lokmetinātājs metināšanā ar automātiskām
iekārtām strādā metālapstrādes un mašīnbūves
uzņēmumos, būvfirmās un citos tautsaimniecības
uzņēmumos, kuru darbība saistīta ar
metālizstrādājumu, to konstrukciju un
mehānismu izgatavošanu, lietošanu vai remontu,
kā arī var veikt individuālo darbu. Lokmetinātājs
metināšanā ar automātiskām iekārtām veic
tērauda detaļu, mezglu un konstrukciju
metināšanu.**

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Savienot metināšanas posteņa iekārtu, aparatūru un aprīkojumu.	1.1. Sakārtot darba vietu. 1.2. Pievienot metināšanas automātu barotājavotam un saspiestam gaisam metināšanas kušņu savākšanai. 1.3. Uzlīt metināšanas stiepli uz automāta kaseti. 1.4. Iebērt kušņus automāta bunkurā vai savienot metināšanas automātu ar aizsarggāzes balonu.
2. Sagatavot detaļas un konstrukcijas metināšanai.	2.1. Noteikt tērauda metināmību saskaņā ar sertifikātā norādīto ķīmisko sastāvu. 2.2. Sagatavot instrumentus (uzgriežņu atslēgas, skrūvgriežus, plakanknaibles, metināšanas āmuru, rokas elektroinstrumentus metāla griešanai un/vai slīpēšanai, metāla suku šuves tīrīšanai, aizzīmēšanas adatu). 2.3. Sagatavot kušņu lentes vai tērauda lokšņu paliktņus šuves caurtecēšanas noturēšanai (nosargāšanai). 2.4. Veikt metināmo detaļu malu sagatavošanu. 2.5. Salikt detaļas metināšanai (iespīlēšanas ierīcēs, speciālos stendos un/vai pieķert).
3. Veikt dažādu šuvju metināšanu.	3.1. Izvēlēties stieples marķu un diametru, kušņu vai aizsarggāzes marķu, metināšanas secību un metināšanas režīmus saskaņā ar metināšanas procedūras specifikāciju. 3.2. Ieregulēt izvēlētos metināšanas režīmus. 3.3. Veikt kakta un saduršuvju metināšanu loksnēm apakšējā (Pa, PB) pozīcijā. 3.4. Veikt kakta un saduršuvju metināšanu caurulēm apakšējā (PA, PB) pozīcijā ar pagriešanu.
4. Veikt vizuālo metināto savienojumu šuvju kvalitātes pārbaudi.	4.1. Pārbaudīt vizuāli ar šuvmēru vai šabloniem šuves ģeometriskos izmērus no šuves saknes un šuves virskārtas. 4.2. Pārbaudīt vizuāli iegriezumus, uztecējumus, redzamās poras, necaurmetinājumu, caurdegumus (ar un bez piekares), apdegumus un šlakatas no pieķerēm, kā arī neatdalītos sārņus (plēves).
5. Lietot tehnisko dokumentāciju.	5.1. Lasīt metināto savienojumu un konstrukciju rasējumus. 5.2. Sastādīt vienkāršu detaļu un konstrukciju skices. 5.3. Ievērot EN standartus metināto savienojumu apzīmēšanai. 5.4. Strādāt ar metināšanas procedūras specifikāciju.
6. Ievērot darba aizsardzības un ugunsdrošības noteikumus.	6.1. Ievērot darba drošības un ugunsdrošības noteikumus (darbs augstumā, slēgtā telpā, ar traukiem, kuros glabājušies viegli uzliesmojoši šķidrums, paaugstinātas ugunsbīstamības telpās). 6.2. Ievērot elektrodrošības noteikumus. 6.3. Sniegt pirmo palīdzību nelaimes gadījumos.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- **Organizatoriskie** – nav.
- **Fizikālie** – paaugstināts trokšņu līmenis, fiziska slodze (darbs nemainīgā stāvoklī telpā).
- **Bioloģiskie** – nav.
- **Ķīmiskie** – metināšanas aerosoli; kaitīgi gāzu izdalījumi.

Īpašās prasības uzdevumu veikšanai

- vecums ne jaunāks par 18 gadiem (uzsākot patstāvīgu darbu);
- A (II kvalifikācijas grupa elektrodrošībā).

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Noteikt metāla grupu, novērtēt metināmību. • Strādāt ar kontroles un mērinstrumentiem (šuvmēru, šabloniem, bīdmēru). • Lasīt rasējumus. • Sastādīt vienkāršu detaļu un konstrukciju skices. • Izmantot un kopt rokas un elektriskos rokas instrumentus. • Ievērot darba drošības, elektrodrošības, ugunsdrošības un vides aizsardzības noteikumus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Saslēgt metināšanas posteņa iekārtu, aparatūru un aprīkojumu. • Izvēlēties nepieciešamo piedevstieples marķu un diametru. • Izvēlēties nepieciešamo kušņu vai aizsarggāzes marķu. • Strādāt ar dažāda tipa rokas lokmetināšanas iekārtām (līdzstrāvas, maiņstrāvas). • Metināt lokšņu un cauruļu konstrukcijas apakšējā pozīcijā. • Noteikt vizuāli metināto šuvju defektus, novērtēt un novērst tos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunicēšanās spējas. • Spēja strādāt komandā. • Pārbaudīt sava darba rezultātu. • Organizēt savu darba vietu. • Spēja pašizglītoties. • Sniegt pirmo palīdzību nelaimes gadījumos. • Radoša pieeja darbam.

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Profesionālā terminoloģija			
Profesionālā terminoloģija svešvalodā			
Aritmētikas pamatdarbības			
Trigonometrijas pamati			
Mehānikas pamatzināšanas fizikā			
Elektrības pamatzināšanas fizikā			
Elektrotehnikas pamati			
Elektrodrošība			
Pamatzināšanas neorganiskajā ķīmijā			
Materiālu mācības pamati			
Rasēšanas pamati			
Rokas lokmetināšanas iekārtas, aparatūra un aprīkojums.			
Lokmetināšanas ar automātiskām iekārtām darba tehnoloģija			
Darba drošības, ugunsdrošības un vides aizsardzības noteikumi			
Datoru lietošanas pamati			
Lietišķās saskarsmes pamati			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- **Ojārs Pētersons**, docents, Latvijas Jūras Akadēmija;
- **Ilgonis Ruņģis**, direktora vietnieks, MMEC metodiķis, Rīgas 3. arodskola;
- **Jānis Jansons**, direktora vietnieks, MMEC metodiķis, Rīgas 3. arodskola;

- **Jānis Andersons**, prezidents, Latvijas metināšanas speciālistu asociācija (LMSA);
- **Vilnis Rantiņš**, valdes priekšsēdētājs, Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības uzņēmēju asociācija.

Konsultanti:

- **Sandra Bidzāne**, IZM Profesionālās izglītības centrs, Izglītības satura daļas vadītāja.

Eksperti:

- **E. Egle** - Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore;
- **A. Drozdovs** – A/S „Daugavpils lokomotīvu remonta rūpnīca” galvenais tehnologs;
- **B. Ābiķe** – VAS „Latvijas dzelzceļš” personāla direktore.